

Jakość życia w koncepcji rozwoju regionalnego

prof. WSB, dr hab. Krzysztof Safin

Wyższa Szkoła Bankowa
we Wrocławiu

Next page

Jakość życia w koncepcji rozwoju

- Wytyczne polityki gospodarczej wymagają definiowania jej głównych celów (i środków realizacji).
- Jednym z najbardziej miarodajnych są cele formułowane w kategoriach *jakości życia* (*Quolity of Life*).
- Przyjmuje się bowiem, że nie ma innych powodów dla mobilizowania wysiłków społeczeństwa, eksploatowania zasobów środowiska naturalnego, tworzenia barier i ograniczeń prawnych swobód obywatelskich jak długookresowe dążenie do poprawy warunków ludzkiego życia.

Jakość życia jako cel

Według wielu badaczy „(...) wysoka jakość życia powinna znaleźć eksponowane miejsce w strukturze celów planowania strategicznego na każdym poziomie zarządzania (gmin, powiatów, województw itd.)”

Pojęcie *jakość życia*

te wszystkie elementy życia człowieka, które związane są z faktem jego istnienia, bycia kimś, i odczuwania różnych stanów emocjonalnych, wynikających np. z faktu posiadania rodziny, kolegów, przyjaciół

stopień satysfakcji (zadowolenia) człowieka (społeczeństwa) z całokształtu swej egzystencji

Jakość życia (QoL)

zbiór warunków, umożliwiających pewien sposób życia ludzkiego - satysfakcja, samoświadomość, więź z ludźmi, autonomia, twórczość, rozwój.

obiektywne warunki życia, istotne dla potrzeb człowieka i/lub subiektywne stany wyrażające przekonanie o stopniu realizacji tych potrzeb

Jakość życia jako cel

- S. Kiełczewski, twierdził, że „W skali makroekonomicznej i w warunkach systemu demokratycznego stanem postulowanym może być jedynie zaaprobowana przez społeczeństwo strategia społeczno-gospodarcza zbudowana w logice *Quality of Life*.”

[S. Kiełczewski Spór o kształt demokracji

<http://odra.okis.pl/article.php/62>]

- Próba konstrukcji modelu integrującego problematykę jakości życia z koncepcją rozwoju regionalnego wymaga przyjęcia szeregu umownych założeń.

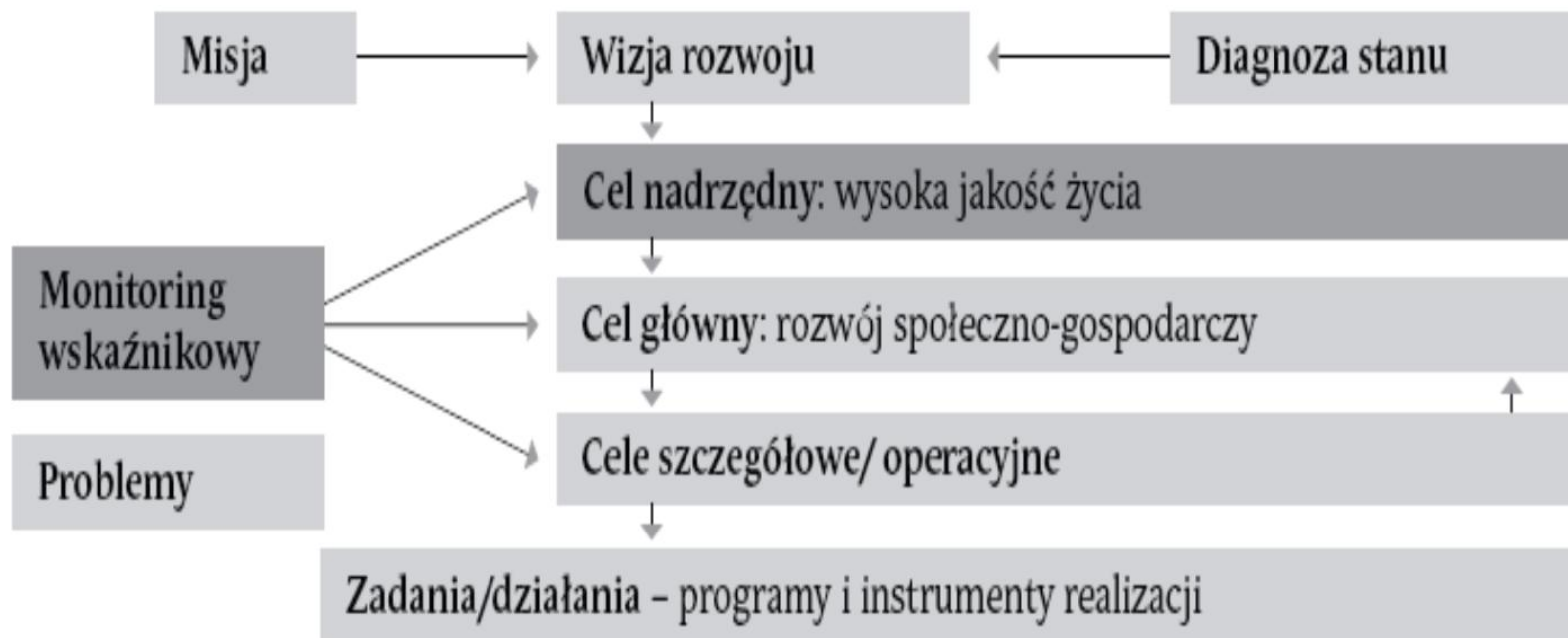
Jakość życia w strukturze planowania strategicznego

- **1., „Jakość życia** (I poziom na rys. 1) i jej rozwój jest celem nadrzędnym dla tworzenia określonych koncepcji rozwoju w poszczególnych sferach – społecznej, gospodarczej itd. (II poziom) – i tworzenia instrumentarium realizacji tych koncepcji (poziom III). Oznacza to, że określanie koncepcji jakości życia powinno być punktem wyjścia dla wszelkich działań strategicznych, tzn. przed dyskusją o tym, jaki paradygmat rozwoju na II poziomie należy realizować.”

[T. Borys, P. Rogala (red.) , Jakość życia na poziomie lokalnym – ujęcie wskaźnikowe, Warszawa 2008]

Jakość życia w strukturze planowania strategicznego

Źródło: T. Borys, P. Rogala, (red.) , Jakość życia na poziomie lokalnym – ujęcie wskaźnikowe, Warszawa 2008, s.10

Hierarchia celów

- 2. Cele kolejno niższych hierarchicznie podsystemów nie mogą być sprzeczne z celami podsystemu szczebla wyższego. Przy czym w praktyce występują różne pola konfliktów między trzema poziomami hierarchicznymi-przedsiębiorstwami, władzą lokalną i centralną.
- [S. Kiełczewski (red.) Strategia rozwoju przedsiębiorstwa. Wrocław 1992, s.93]

System informacji

- 3. Ten sposób formułowania celów i analizy warunków ich realizacji staje się jednocześnie wiązką wytycznych pod adresem systemu informacji – organizacji i kosztów ich pozyskiwania. „Ta polityczna wola stworzenia strategii społeczno-gospodarczej w logice *Quality of Life* powinna oprzeć się na **reprezentatywnym rozpoznaniu społecznych oczekiwań dotyczących poszczególnych wyznaczników Jakości Życia** i określeniu na tej podstawie priorytetów i barier rozwojowych.” [S. Kiełczewski Spór o kształt demokracji <http://odra.okis.pl/article.php/62>]

Uwarunkowania realizacji

- 4.Strategia rozwoju każdego systemu społeczno – gospodarczego powinna być oceniana z punktu widzenia wpływu na jakość życia a formułowane cele społecznie aprobowane.
- 5. Władze samorządowe chcąc mieć wpływ na wzrost jakości życia mieszkańców powinny przeprowadzać badania jakości życia na swoim terenie .

Uwarunkowania realizacji

- 6. Na poziomie lokalnym (regionalnym) na poziom życia wpływa wiele **czynników niezależnych** lub tylko częściowo zależnych od decyzji podejmowanych przez władze samorządowe, takich jak np. ukształtowanie przestrzenne, zagrożenie katastrofami ekologicznymi, czy też ceny energii elektrycznej.

Miary jakości życia

- W **ekonomicznym ujęciu** jakość życia (zwana także warunkami życia) utożsamia jest z poziomem dostępności oraz nasycenia zasobów służących zaspokojeniu potrzeb ludności (jednostek i całych zbiorowości).
- W podejściu, które dla wygody nazwać możemy **psychospołecznym**, za podstawę ocen przyjmuje się nie tyle stan i dostępność zasobów służących zaspokojeniu potrzeb, ile poziom osiąganey przez jednostki satysfakcji jaka jest następstwem ich zaspokajania.

Miary jakości życia

Jeśli uznać, że końcową miarą rozwoju regionu jest wzrastająca **jakość życia** jego mieszkańców, to najlepiej mierzyć ją dwoma typami wskaźników:

- **danymi obiektywnymi**, którymi jest zestaw wskaźników zrównoważonego rozwoju. Sumuje on efekty wysiłków mieszkańców, podmiotów gospodarczych i władz lokalnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym,
- **danymi subiektywnymi** – pochodzącymi z **badań opinii mieszkańców**.

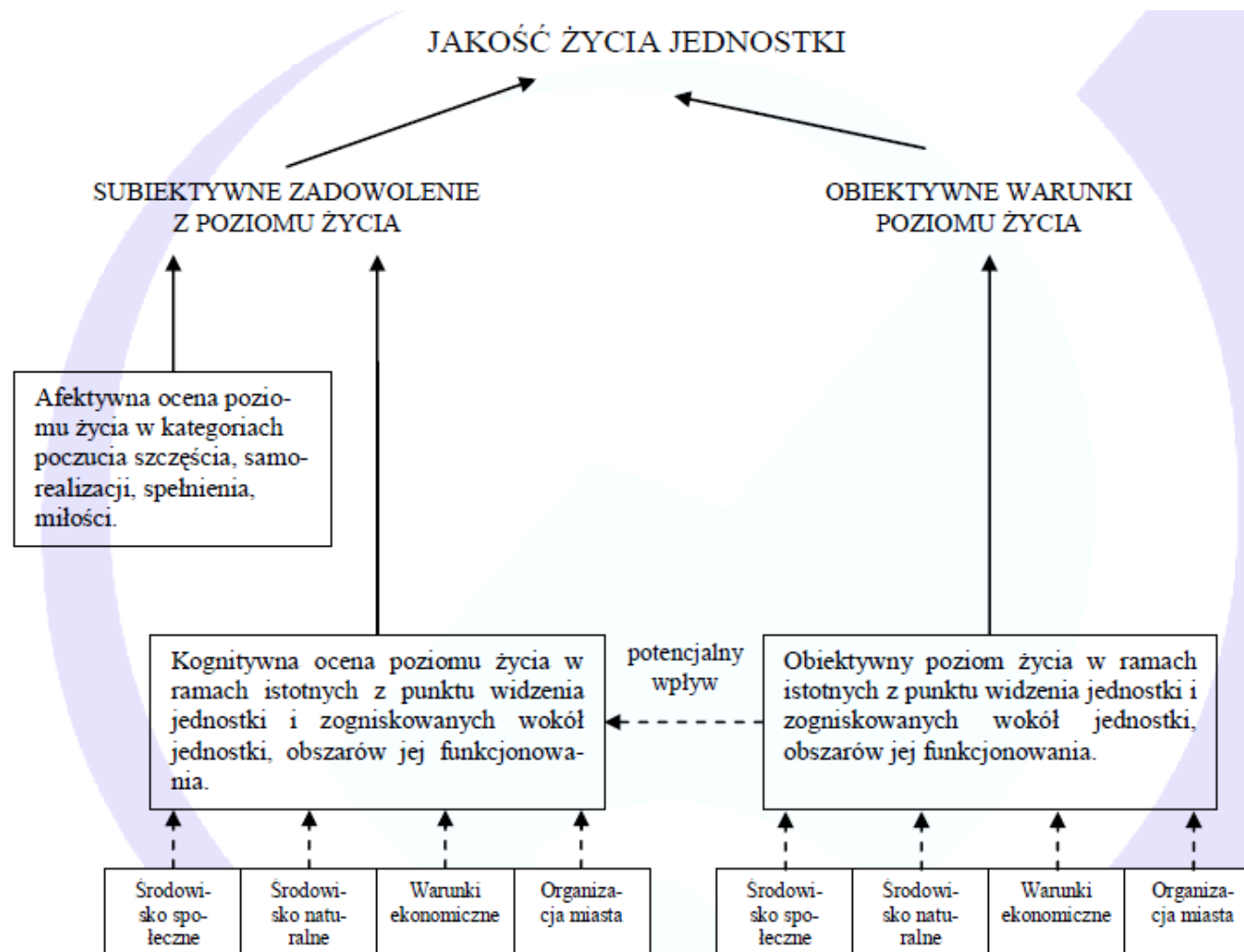

Miary jakości życia

- Według The Economist Intelligence Unit mogą to być następujące parametry jakości życia oraz mierniki : **Sytuacja materialna** - PKB na 1 osobę w USD, przy zachowaniu parytetu siły nabywczej. **Zdrowie** - oczekiwana długość życia, w latach. **Stabilność polityczna i bezpieczeństwo** - ocena stabilności politycznej i bezpieczeństwa. **Życie rodzinne** - wskaźnik rozwodów (na 1000 mieszkańców), wyrażony w skali od 1 (najniższy wskaźnik rozwodów) do 5 (najwyższy). **Życie wspólnotowe** - zmienna ta otrzymuje wartość 1, jeśli kraj ma wysoki wskaźnik uczęszczania do kościoła albo członkostwa w związkach zawodowych; w przeciwnym razie zero. **Klimat i geografia** - szerokość geograficzna, dla rozróżnienia między klimatami gorącym i zimnym. **Bezpieczeństwo zatrudnienia** - stopa bezrobocia, w %. **Wolność polityczna** - przeciętne wskaźniki wolności politycznych i praw obywatelskich. Skala od 1 (całkowicie wolny) do 7 (bez wolności). **Równość płci** - proporcje przeciętnych zarobków mężczyzn i kobiet,

Badanie jakości życia w aglomeracji poznańskiej

Problemy metodologiczne

Wśród podstawowych ograniczeń należy wymienić:

- *Rodzaj i status metodologiczny danych.* O ile w ujęciu ekonomicznym źródłem informacji są najczęściej dane statystyki publicznej (GUS) – dane wtórne, o tyle w ujęciach psychospołecznych, podstawą informacji jest każdorazowo wypowiedź respondenta, uzyskiwana w drodze badań.
- *Możliwości gromadzenia oraz syntetyzowania informacji.* Zwykle ujmuje się je w postaci zmiennych używanych następnie do tworzenia prostych oraz złożonych wskaźników ocen (tzw. standard oceny).
- *Trafność i rzetelność.* Kryteria te związane są bezpośrednio z oceną uzyskanych informacji. Metodologiczną podstawą trafności jest pytanie: „czym jest jakość życia?”, a w przypadku rzetelności: „z jakim błędem mierzymy jakość życia?”.

Dziękuję za uwagę

